

Tauw

Natuurtoets Rubensstraat te Deventer

9 oktober 2018

Verantwoording

Titel	Natuurtoets Rubensstraat te Deventer
Opdrachtgever	Stichting Eigen Bouw
Projectleider	Paul Lammers
Auteur(s)	Tim van Leeuwen
Tweede lezer	Dirk van der Est
Uitvoering meet- en inspectiewerk	Tim van Leeuwen
Projectnummer	1262297
Aantal pagina's	31
Datum	9 oktober 2018
Handtekening	Ontbreekt in verband met digitale verwerking. Dit rapport is aantoonbaar vrijgegeven.

Inhoud

1	Inleiding	5
1.1	Doel	5
1.2	Wetgeving	5
1.3	Te beschouwen onderdelen	5
1.3.1	Gebiedsbescherming	6
1.3.2	Beschermde houtopstanden	6
1.3.3	Soortbescherming	6
1.4	Werkwijze	6
1.5	Kwaliteit	7
1.6	Uitgangspunten	7
2	Situatie en beoogde ontwikkeling	7
2.1	Huidige situatie	7
2.2	Beoogde ontwikkeling	9
3	Gebiedsbescherming	10
3.1	Natura 2000-gebieden	10
3.1.1	Bescherming	10
3.1.2	Gebiedsbeschrijving	10
3.1.3	Methode toetsing	12
3.1.4	Afbakening effecten	12
3.1.5	Kwalificerende vogelrichtlijnsoorten	14
3.1.6	Conclusie	15
4	Soortenbescherming	16
4.1	Beschermingsregime en bepalingen	16
4.2	Vrijstellingen	16
4.3	Zorgplicht	17
4.4	Literatuuronderzoek	18
4.5	Veldbezoek	18
4.6	Effecten	19
4.6.1	Flora	19
4.6.2	Grondgebonden zoogdieren	19

4.6.3	Vleermuizen	20
4.6.4	Broedvogels	22
4.6.5	Amfibieën, reptielen	23
4.6.6	Dagvlinders	23
4.6.7	Zorgplicht	23
5	Conclusies en aanbevelingen	24
6	Literatuur	27
Bijlage 1	Overzichtstabel Natura 2000-gebied Rijntakken, deelgebied Uiterwaarden IJssel	29

1 Inleiding

Dit hoofdstuk bevat achtergrondinformatie over het doel van de toetsing, de relevante natuurwetgeving, de wijze van kwaliteitsborging en de te hanteren uitgangspunten voor toetsing.

1.1 Doel

In opdracht van Stichting Eigen Bouw heeft Tauw onderzoek gedaan naar de consequenties van de Wet natuurbescherming voor de bouw van drie appartementencomplexen tussen de Nicolaas Maesstraat en de Rubensstraat in Deventer. Tijdens de toetsing is uitgegaan van drie appartementencomplexen, als aangegeven in paragraaf 2.2. Wijzigingen in het aantal complexen en/of de positionering van de gebouwen op het terrein kan gevolgen hebben voor de effecten op beschermde soorten en/of gebieden. Bij een wijziging van het voornemen is mogelijk een aanvullende natuurtoets nodig. De ontwikkeling kan alleen doorgaan als deze niet in strijd is met de natuurwetgeving, of als de benodigde vergunningen en/of ontheffingen kunnen worden verleend. In de rapportage worden de volgende vragen beantwoord:

- Welke onderdelen van de Wet natuurbescherming (hierna te noemen Wnb) zijn van belang?
- In hoeverre is de beoogde ontwikkeling (mogelijk) strijdig met de Wnb?
- Zijn maatregelen en/of een ontheffing/vergunning nodig?
- Wat betekent dit voor de verdere planvorming en uitvoering?

1.2 Wetgeving

Sinds 1 januari 2017 is de Wet natuurbescherming (hierna te noemen: 'Wnb') in werking. De Wnb is het nieuwe wettelijke stelsel voor natuurbescherming en vervangt drie tot dan bestaande wetten, namelijk de Natuurbeschermingswet 1998, de Flora- en faunawet en de Boswet.

Het beschermingsregime gaat uit van het 'nee, tenzij'-principe. Dit betekent dat de genoemde verbodsbepalingen in de Wnb voor bescherming van gebieden, soorten en houtopstanden altijd gelden. Het afwijken hiervan is alleen onder voorwaarden toegestaan. Gedeputeerde Staten (GS) van de provincie Overijssel is het bevoegd gezag voor het verlenen van toestemming door middel van een vergunning, ontheffing of vrijstelling.

1.3 Te beschouwen onderdelen

Deze paragraaf geeft een overzicht van de onderdelen van de Wnb die mogelijk invloed hebben op de inrichting.

1.3.1 Gebiedsbescherming

Het plangebied valt buiten de begrenzing van Natura 2000-gebieden. Natura 2000-gebied Rijntakken bevindt zich echter op 47 m van het plangebied. Het is daarom niet uitgesloten dat het plan (significant) negatieve effecten tot gevolg heeft op dit Natura 2000-gebied. Daarom bevat hoofdstuk drie een effectenbeoordeling op basis van een 'voortoets'. Hierin wordt aangegeven in hoeverre de werkzaamheden effect hebben op de instandhoudingsdoelen van de zogenaamde 'kwalificerende' soorten en/of habitattypen van het Natura 2000-gebied Rijntakken en of dit effect al dan niet significant is. Ook het toekomstig gebruik van het terrein voor woningbouw kan ook een permanent effect hebben op het Natura 2000-gebied. De effecten van het toekomstig gebruik worden op een zelfde manier getoetst als de werkzaamheden. In dit rapport worden effecten verstoring (geluid, licht, trillingen en optische en mechanische verstoring) op kwalificerende soorten en habitats beoordelen. De effecten als gevolg van stikstofdepositie worden in een aparte rapportage besproken. De toetsing geeft inzicht of een passende beoordeling nodig is.

Het plangebied maakt geen deel uit van het Natuurnetwerk Nederland (NNN). De dichtstbijzijnde gebieden die deel uitmaken van het NNN vallen ook onder de bescherming van Natura 2000-gebied Rijntakken (op 47 m afstand van het plangebied). De ontwikkelingen zijn reeds getoetst aan de instandhoudingsdoelstellingen van dit gebied. Aparte toetsing in het kader van het NNN is niet nodig, aangezien de doelstellingen van het NNN niet wezenlijk verschillen van die van het Natura 2000-gebied en het plangebied geen onderdeel uitmaakt van de NNN.

1.3.2 Beschermde houtopstanden

Onder de Wnb vallen ook beschermde houtopstanden. De werkzaamheden vinden plaats binnen de bebouwde kom. Zodoende is toetsing van de kap van de bomen aan de Wnb niet noodzakelijk. De APV is mogelijk wel van toepassing vanwege bomenkap.

1.3.3 Soortbescherming

De beoogde plannen zorgen mogelijk voor negatieve effecten op beschermde flora en fauna. Al tijdens de planvorming dient daarom inzichtelijk gemaakt te worden of er (mogelijk) sprake is van effecten op beschermde natuurwaarden en of hiervoor een ontheffing- of vergunningsplicht geldt. Ook dient inzichtelijk gemaakt te worden of er voldoende mogelijkheden zijn om eventuele effecten te voorkomen, te mitigeren of te compenseren. Het is daarom noodzakelijk om de ontwikkeling te toetsen aan soortenbescherming (vanwege de mogelijke aanwezigheid van flora en fauna).

1.4 Werkwijze

De mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten en gebieden is bepaald aan de hand van de volgende gegevens:

- Regionale en landelijke verspreidingsatlassen en -data (zie ook hoofdstuk 6)
- Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF)
- Natuurkaart van Tauw (www.tauw.nl/ecoviewer)
- Een oriënterend veldbezoek op 25 januari 2018 en een aanvullende bezoek op 26 september 2018

Het doel van de literatuurstudie is om na te gaan welke beschermde soorten en gebieden in de omgeving van het plangebied kunnen voorkomen. De ecooloog controleert tijdens het oriënterende veldbezoek en het aanvullende bezoek of de locatie voldoet aan eisen die soorten aan hun leefomgeving stellen. Hierin zijn de eisen die de Gemeente Deventer (Gemeente Deventer, 2017) aan een natuurtoets stelt als richtlijnen gehanteerd. Ook kijkt de ecooloog naar aanwijzingen van de aanwezigheid (zichtwaarnemingen en sporen van terreingebruik, zoals hollen, uitwerpselen, haren, prooi- of voedselresten).

1.5 Kwaliteit

Bij ecologische veldwerkzaamheden biedt Tauw garantie op de volledigheid over aanwezige beschermde gebieden en houtopstanden. Voor soortenbescherming is een volledige garantie over de aanwezigheid niet te geven. Door inzet van deskundige ecologen en landelijk geaccepteerde onderzoeksmethodes wordt de kwaliteit van het onderzoek zoveel mogelijk gewaarborgd. Mede in dit kader is Tauw aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus, een samenwerkingsverband van adviesbureaus die ecologisch advies geven en ecologisch onderzoek verrichten.

1.6 Uitgangspunten

De volgende uitgangspunten zijn van toepassing op de beoogde ontwikkeling:

- De voorgenomen ontwikkeling heeft alleen betrekking op het plangebied
- Wateren zijn geen onderdeel van het plangebied

2 Situatie en beoogde ontwikkeling

Dit hoofdstuk bevat achtergrondinformatie over de huidige situatie, het voorgenomen plan en de uit te voeren werkzaamheden.

2.1 Huidige situatie

Figuur 2.1 toont de ligging van het plangebied. Het gaat om een grasveld met wandelpad en enkele parkeerplaatsen binnen de bebouwde kom van de stad Deventer (gelegen in provincie Overijssel). Figuur 2.2 geeft een sfeerimpressie van het gebied. Het plangebied bestaat uit een soortenarm grasveld met tien volwassen bomen (soorten: zilverspar, esdoorn, berk). Alle bomen zijn momenteel vitaal en vrij van holtes of ingescheurde takken. Aan de zuidzijde en de oostzijde van het plangebied bevinden zich bomenrijen (linde). Deze liggen op gronden van de gemeenten en vormen geen onderdeel van het plangebied.

Tot 2014 waren op het terrein 36 woningen aanwezig, verspreid over zes woonblokken. In de periode 2014/2015 zijn de woningen gesloopt en het terrein is tijdelijk ingericht als grasveld. Het plangebied is momenteel in gebruik als openbaar groen en wordt enkele malen per jaar gemaaid. Het grasveld bestaat uit een korte soortenarme vegetatie die op sommige plaatsen zeer ijl is. Natura 2000-gebied Rijntakken bevindt zich aan de westzijde van het terrein op 47 m afstand.

Figuur 2.1 Ligging van het plangebied binnen de blauwe contour (EigenBouw, 2018)

Figuur 2.2 Impressie van het plangebied

2.2 Beoogde ontwikkeling

Figuur 2.3 geeft de beoogde ontwikkeling weer. Het gaat om het ontwikkelen van drie kleinschalige appartementencomplexen en het inrichten van de omgeving. Voor de ontwikkeling is een wijziging van het bestemmingsplan nodig. Deze rapportage maakt onderdeel uit van het nieuw op te stellen bestemmingsplan. De exacte inrichting van het terrein is nog niet bekend. Tijdens de toetsing wordt er vanuit gegaan dat de op het terrein aanwezige vegetatie wordt verwijderd en de bomen worden gekapt. De bomenrijen aan de zuid- en oostzijde van het gebied blijven tijdens de uitvoering van de werkzaamheden gespaard.

Figuur 2.3 Schematische weergave van de beoogde ontwikkeling (EigenBouw, 2018)

3 Gebiedsbescherming

In dit hoofdstuk volgt de toetsing aan de gebiedenbescherming onder de Wnb en de Wro.

3.1 Natura 2000-gebieden

3.1.1 Bescherming

In de Wnb zijn bepalingen opgenomen voor de bescherming van Natura 2000-gebieden. De bestemmingsplanwijziging kan alleen doorgang vinden als deze niet in strijd is met de instandhoudingsdoelstelling van het Natura 2000-gebied. Concreet betekent dit dat een planwijziging geen verslechtering van de kwaliteit van habitats van instandhoudingsdoelen tot gevolg mag hebben en er geen significant verstorend effect voor instandhoudingsdoelen optreden.

Als dit niet uitgesloten kan worden is het noodzakelijk om een passende beoordeling te maken van de gevolgen voor het gebied rekening houdend met de instandhoudingsdoelen van dat gebied. Alleen als uit de passende beoordeling zekerheid wordt verkregen dat de natuurlijke kenmerken van het Natura 2000-gebied niet worden aangetast, kan het plan worden vastgesteld, of een vergunning worden verleend.

De wijze van toetsing van effecten op Natura 2000-gebieden blijft gelijk aan de werkwijze, die is gebruikt onder de Natuurbeschermingswet 1998. Dit houdt in dat bij elke toetsing dient te worden bepaald of significante effecten op voorhand zijn uitgesloten of dat mogelijk verslechtering of significante verstoring optreedt.

3.1.2 Gebiedsbeschrijving

Figuur 3.1 geeft de ligging van het plangebied weer ten opzichte van Natura 2000-gebied Rijntakken. De uiterwaarden bij Deventer zijn al sinds 2009 aangewezen als Natura 2000-gebied, deelgebied Uiterwaarden IJssel. De afstand van de planlocatie tot het Natura 2000-gebied bedraagt circa 47 m ten opzichte van het plangebied.

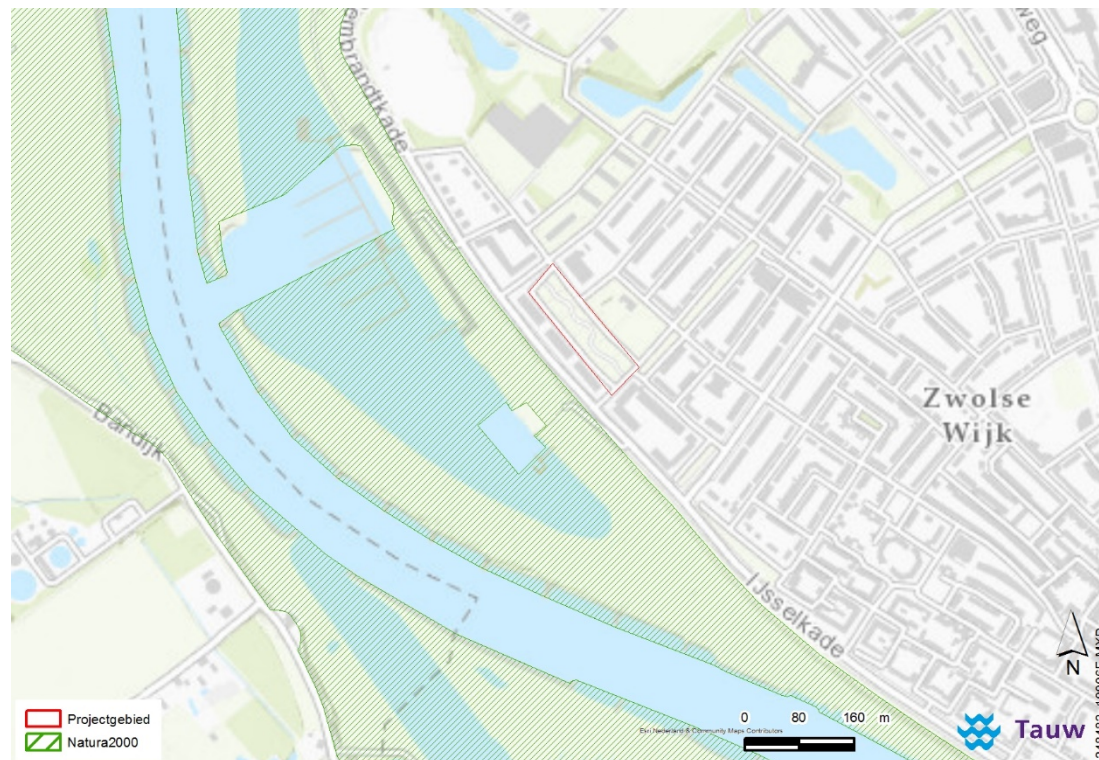
In het aanwijzingsbesluit (Programmadirectie Natura 2000, 2014) staat het gebied als volgt omschreven: *“Het deelgebied Uiterwaarden IJssel omvat het systeem van de rivier de IJssel, de aanliggende oeverwallen en de uiterwaarden. De IJssel is een zijtak van de Rijn en loopt van Arnhem tot aan het IJsselmeer. Het landschap is ontstaan in een periode dat de rivier een veel groter deel van de waterafvoer verzorgde en de monding nog een echte delta was. De IJssel neemt in perioden van hoge afvoer 1/6 deel van de Rijnafvoer voor haar rekening. In perioden met lage afvoer wordt het water op peil gehouden door de stuw in de Neder-Rijn. Gedurende het winterhalfjaar kunnen grote delen van de uiterwaarden geïnnundeerd raken. De overstromingsduur en –frequentie variëren sterk van jaar tot jaar. Er zijn grote verschillen in het buitendijkse gebied, verschillen in hoogteligging, afwisseling tussen smalle en brede delen en tussen dichte kleinschalige en grote open delen. Plaatselijk treedt grondwater uit en monden beken uit in het IJsseldal.*

Zandige kalkrijke oeverwallen en rivierduinen worden afgewisseld met kleiige, vlakke stroomdalen. Bij Arnhem en Dieren snijdt de rivier de stuwwal van de Veluwe aan. Tot aan Olst zijn in het verleden brede meanders (kronkelwaarden) gevormd. In het middendeel stroomt de rivier tussen relatief smalle, hoog gelegen uiterwaarden. Bij Zalk, in het benedendeel, krijgt de rivier een breder bed dat bij Kampen overgaat in een kleine delta. Dit jonge gebied is gevormd na de Romeinse tijd en voor de afsluiting van het IJsselmeer. Tussen Dieren en Wijhe liggen veel landgoederen met daarbij behorende oude verkavelingspatronen, heggen en bossen. Het landschap van het noordelijkste deel is open en wordt gekenmerkt door grasland. Een aantal vrijwel onvergraven en reliëfrijke uiterwaarden zoals Cortenoever, Rammelwaard, Ravenswaard en Scherenwelle, vormt een kleinschalig oud cultuurlandschap met daarin stroomdalgraslanden, Kievitsbloemhooilanden en glanshaverhooilanden. In reliëfrijke delen komt plaatselijk hardhoutoibos voor. De IJssel verbindt een aantal natuurgebieden met elkaar:

- De natuurgebieden langs de rivieren, in de Gelderse Poort en bovenstrooms langs de Rijn in het zuiden
- De laagveenmoerassen van Noordwest Overijssel in het noorden
- De Randmeren en het Ketelmeer met aansluiting op het IJsselmeer in het westen”

De gebiedsspecifieke ecologische vereisten voor de duurzame instandhouding van deze kwalificerende habitattypen en soorten zijn beschreven in instandhoudingsdoelstellingen (zie bijlage 1).

Figuur 3.1 Ligging van het plangebied ten opzichte van Natura2000-gebieden

3.1.3 Methode toetsing

In deze paragraaf wordt bepaald of het optreden van negatieve effecten al dan niet met zekerheid kan worden uitgesloten (www.tauw.nl/natuurwetgeving). De vraag over deze zekerheid wordt beantwoord via een voortoets. Hiertoe is in kaart gebracht voor welke habitattypen of soorten het Natura 2000-gebied een bijzondere waarde heeft en wat de instandhoudings-doelstellingen van het Natura 2000-gebied zijn.

Op basis van de bij Tauw aanwezige expertise en beschikbare literatuur wordt een uitspraak gedaan of het optreden van al dan niet significante effecten kan worden uitgesloten. Is er met zekerheid geen sprake van negatieve effecten op het Natura 2000-gebied, dan is geen vergunning noodzakelijk. In de rapportage ten aanzien van stikstofdepositie is dit nader uitgewerkt.

Wanneer uit de voortoets blijkt dat effecten op de instandhoudingsdoelstellingen niet zijn uit te sluiten, dan is een passende beoordeling noodzakelijk, eventueel gevolgd door een vergunningprocedure. Uit de passende beoordeling dient te blijken welke instandhoudings-doelstellingen in welke mate worden geschaad. Dat is echter geen onderdeel van deze rapportage.

3.1.4 Afbakening effecten

Het plangebied zelf herbergt geen Natura 2000-waarden. De aangewezen gebieden in de omgeving zijn bestemd als Vogelrichtlijngebied. In de directe omgeving van het plangebied zijn geen Habitatrictlijngebieden aanwezig. Effecten op beschermde habitattypes zijn daarom uitgesloten.

Aan de hand van de Effectenindicator (Ministerie van LNV, 2018) zijn effecten voor bouwen van woningen in het Natura 2000-gebied bepaald. Hieruit kwamen de volgende effecten naar voren:

- Verstoring door geluid
- Verstoring door licht
- Verstoring door trilling
- Optische verstoring
- Verstoring door mechanische effecten (verstoring door betreding)

Voor dit Vogelrichtlijngebied zijn instandhoudingsdoelstellingen voor avifauna opgenomen (zie tabel 3.1). Bij het instandhoudingsdoel is voor elke soort vermeld of het gaat om broedvogels of niet-broedvogels. Iedere soort reageert anders op de bovengenoemde verstoringen. De gevoeligheid is per soort opgenomen in de onderstaande tabel (zie tabel 3.1).

Het is mogelijk dat een aantal in tabel 3.1 genoemde soorten niet-broedvogels het aangrenzend Natura 2000-gebied gebruiken als onderdeel van het foerageergebied. Het plangebied, de 50 m tussen het plangebied en het aangrenzend Natura 2000-gebied en de directe omgeving van het Natura 2000-gebied zelf is ongeschikt als broedbiotoop voor de in tabel 3.1 genoemde soorten

broedvogels, zoals roerdomp, woudaapje en zwarte stern. Het ontbreekt hiervoor aan de voor deze soorten kritische terreinomstandigheden.

Tabel 3.1 Gevoeligheid kwalificerende vogelrichtlijnsoorten Natura 2000-gebied Rijntakken deelgebied Uiterwaarden IJssel (bron: Ministerie van LNV, 2018)

	Geluid	Licht	Trilling	Optische	Mechanisch
Broedvogels					
Dodaars	N	W	N	N	O
Aalscholver	N	W	N	W	O
Roerdomp	W	W	O	W	Z
Woudaapje	W	W	O	N	Z
Porseleinhoen	N	W	N	N	N
Kwartelkoning	N	W	N	N	N
Watersnip	W	W	N	N	O
Zwarte Stern	N	W	O	Z	Z
IJsvogel	N	W	N	N	W
Oeverzwaluw	N	W	Z	N	O
Blauwborst	W	W	N	N	N
Grote karekiet	W	W	N	N	O
Niet broedvogels					
Fuut	N	W	N	W	O
Aalscholver	N	W	N	W	O
Kleine Zwaan	N	W	O	N	W
Wilde Zwaan	N	W	N	N	W
Toendrarietgans	N	W	N	N	O
Kolgans	N	W	N	N	O
Grauwe Gans	N	W	N	N	O
Brandgans	N	W	N	N	W
Bergeend	N	W	N	N	O
Smient	N	W	N	N	W
Krakeend	N	W	N	N	W
Wintertaling	N	W	N	W	O
Wilde eend	N	W	N	N	O
Pijlstaart	N	W	N	N	O
Slobeend	N	W	N	N	O
Tafeleend	N	W	N	W	O
Kuifeend	N	W	N	W	O
Nonnetje	N	W	N	N	W
Meerkoet	N	W	N	N	O
Scholekster	N	W	N	W	O

	Geluid	Licht	Trilling	Optische	Mechanisch
Goudplevier	N	W	N	N	W
Kievit	N	W	N	N	O
Kemphaan	W	W	N	N	W
Grutto	W	W	N	N	O
Wulp	W	W	N	N	O
Tureluur	W	W	N	W	O

Legenda	
N	Niet gevoelig
W	Gevoelig
Z	Zeer gevoelig
O	Onbekend

3.1.5 Kwalificerende vogelrichtlijnsoorten

De bouwwerkzaamheden en het toekomstige gebruik zijn locatiegebonden. De werkzaamheden (bouw van appartementencomplexen) en het toekomstige gebruik (bewoning) hebben alleen betrekking op het plangebied zelf. Gronden die binnen het Natura 2000-gebied vallen worden niet in de uitvoering van de werkzaamheden en het toekomstige gebruik betrokken. Het plangebied wordt van het Natura 2000-gebied gescheiden door hoge bebouwing en een drukke verkeersweg (zie afbeelding 3.2). De aantallen nestelende vogels in het aangrenzend N2000-gebied zijn ter plaatse al laag (NDFF). In de afgelopen tien jaar zijn er in het Natura 2000-gebied dat aan het plangebied grenst 30 nesten vastgesteld. Alle nesten bevonden zich ten noorden van het plangebied op een afstand van minimaal 700 m. Ook is de functie van de uiterwaarden als rustgebied vanwege de huidige verstoring minimaal.

Figuur 3.2 Ligging van het plangebied achter hoogbouw (links) en ligging van Natura 2000-gebied Rijntakken achter drukke verkeersader (recht)

Effecten bouwwerkzaamheden

De bouwwerkzaamheden, die de grootste verstoring op het gebied van trilling, geluid, licht en mechanische en optische verstoring veroorzaken, zijn in het plangebied van zeer korte duur. De verstoringseffecten van geluid, licht, optische verstoring en mechanische effecten worden door de hoogbouw en de weg grotendeels afgeschermd. De trillingen die tijdens de werkzaamheden vrijkomen, verplaatsen zich door de bodem en worden dus in mindere mate gedempt door de hoogbouw en de verkeersweg. Door de afstand tussen het plangebied en het Natura 2000-gebied zijn negatieve effecten van trillingen echter uitgesloten.

Effecten toekomstig gebruik

Het toekomstig gebruik bestaat uit bewoning van de appartementen. De woningen die voor 2014 op het terrein aanwezig waren hadden een zelfde gebruik. Door de toekomstige bewoning van de appartementencomplexen ontstaan verstoringen door geluid, licht, optische verstoring en mechanische effecten. Bij bewoning van gebouwen komen geen trillingen vrij.

Het plangebied bevindt zich binnen de bebouwde kom van Deventer. De bebouwing, die zich tussen het plangebied en het Natura 2000-gebied bevindt, wordt reeds op een zelfde manier gebruikt. De versturende effecten van de toekomstige bewoning van de appartementencomplexen worden door deze hoogbouw weggevangen. Bovendien vallen de verstoringseffecten weg tegen de achtergrond van de reeds aanwezige bewoning. De drukke verkeersweg grenst direct aan het Natura 2000-gebied en het gebied zelf wordt als recreatieterrein gebruikt door omwonenden. Hierdoor is reeds spraken van een grote mate van optische en mechanische verstoring. Van een significante toename van verkeersbewegingen en recreatie in het terrein is met de bouw van een beperkt aantal woningen geen spraken. Bovendien valt een toename van deze verstoringen weg tegen de achtergrond van de reeds aanwezige verstoring van het huidige gebruik en de verstoring vanuit de verkeersweg.

Negatieve effecten van de voorgenomen ontwikkelingen worden met zekerheid niet verwacht.

3.1.6 Conclusie

Op basis van bovenstaande paragrafen is vastgesteld dat de instandhoudingsdoelen van Natura 2000-gebied Rijntakken, deelgebied Uiterwaarden IJssel niet worden aangetast door verstoringseffecten van geluid, licht, trillingen, optische verstoring en mechanische effecten. Negatieve effecten als gevolg van door verstoringseffecten van geluid, licht, trillingen, optische verstoring en mechanische effecten door de beoogde ontwikkeling zijn er namelijk niet. Daarom is het niet noodzakelijk een vergunning aan te vragen bij het bevoegd gezag in het kader van verstoringseffecten van geluid, licht, trillingen, optische verstoring en mechanische effecten. Mogelijke effecten van stikstofdepositie worden in een andere rapportage beoordeeld. In tabel 5.1 is een samenvatting opgenomen van de voortoets.

4 Soortenbescherming

In dit hoofdstuk wordt antwoord gegeven op de vraag of beschermde plant- en diersoorten door de beoogde activiteiten kunnen worden geschaad. Indien schade op kan treden, dan wordt aangegeven of hiervoor aanvullende maatregelen en/of een ontheffing noodzakelijk is.

4.1 Beschermingsregime en bepalingen

In de Wnb zijn bepalingen opgenomen voor de bescherming van in het wild levende dier- en plantensoorten. Het gaat onder meer om soorten die in Nederland, maar ook in Europa in hun voortbestaan worden bedreigd. De Wnb kent drie beschermingsregimes:

- Vogels: het gaat hier om alle inheemse vogels in hun natuurlijk verspreidingsgebied. Ze zijn beschermd via de Vogelrichtlijn
- Dieren en planten: het gaat hier om alle inheemse dieren en planten. Ze zijn beschermd via de Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn
- Nationale soorten: het gaat hier om de soorten, die niet onder de reikwijdte van de Vogel- of Habitatrichtlijn vallen. Deze soorten zijn wel nationaal beschermd

Per beschermingsregime is bepaald welke verboden er gelden en onder welke voorwaarden ontheffing, vergunning of vrijstelling kan worden verleend door het bevoegd gezag. De bepalingen zijn samengevat in tabel 4.1. De bepalingen voorzien in een bescherming van verblijfplaatsen, evenals de bescherming tegen verstorende invloeden. Gedeputeerde Staten van provincie Overijssel kan een ontheffing verlenen van de verboden als genoemd in de artikelen 3.1, 3.5 en 3.10.

4.2 Vrijstellingen

In de Wnb is een aantal algemene soorten amfibieën en zoogdieren beschermd onder de categorie 'Nationale soorten', zoals gewone pad, bruine kikker en konijn. Provincie Overijssel heeft bevoegdheid om bij verordening deze soorten "vrij te stellen" van de ontheffing-/vergunningsplicht. Dit betekent dat geen ontheffing nodig is voor werken gericht op ruimtelijke inrichting en ontwikkeling en beheer en onderhoud. Vrijgestelde soorten zijn niet meegenomen in deze toetsing.

Tabel 4.1 Verbodsbepalingen soortenbescherming onder de Wnb

	A	B	C	D	E
Verbodsbepaling	Vogels Vrl	Dieren Hrl/ Bonn/Bern	Planten Hrl/ Bonn/Bern	Dieren (‘nationaal’)	Planten (‘nationaal’)
Dieren of planten:					
Doden of vangen	3.1.1	3.5.1		3.10.1.a	
Storen/verstoren	3.1.4 (tenzij 3.1.5)	3.5.2			
Plukken, verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen			3.5.5		3.10.1.c
Onder zich hebben of vervoeren	3.2.6	3.6.2	3.6.2		
Plaatsen:					
Vernielen, beschadigen of wegnemen nesten	3.1.2				
Beschadigen of vernielen voortplantingsplaatsen		3.5.4		3.10.1.b (vaste vp)	
Beschadigen of vernielen rustplaatsen	3.1.2	3.5.4		3.10.1.b (vaste rp)	
Eieren:					
Vernielen (of –Vrl- beschadigen)	3.1.2	3.5.3			
Rapen	3.1.3	3.5.3			
Onder zich hebben	3.1.3				

Toelichting:

Codes verwijzen naar wetsartikelen Wet natuurbescherming

Legenda

	Verbodsbepaling geldt alleen wanneer sprake is van opzet
	Verbodsbepaling geldt in alle gevallen

4.3 Zorgplicht

De zorgplicht (artikel 1.11 van de Wnb) houdt in dat handelingen, die nadelige gevolgen kunnen hebben voor in het wild levende dieren en planten achterwege worden gelaten. Als zich mogelijk negatieve effecten voordoen, dan treft de initiatiefnemer noodzakelijke maatregelen om die gevolgen te voorkomen of zo veel mogelijk te beperken/ongedaan te maken. Het betreft alle in het wild levende dieren en planten. De zorgplicht dient onder meer als vangnet voor de bescherming van soorten waarvoor op grond van de Wnb geen specifiek verbod geldt. De zorgplicht is daarnaast van toepassing op beschermde gebieden.

4.4 Literatuuronderzoek

In de omgeving van het plangebied is bebouwing aanwezig. Verder zijn er ten oosten en zuiden van het plangebied bomenrijen aanwezig en bestaat het gebied zelf uit grasland. De volgende soortgroepen (zie tabel 4.2) worden, op grond van de aanwezige biotopen en het literatuuronderzoek, in de omgeving van het plangebied verwacht: grondgebonden zoogdieren, vleermuizen, vogels, amfibieën, dagvlinders, reptielen en vaatplanten.

Soortgroepen die in sterke mate gebonden zijn aan water worden door het ontbreken van wateren en watergangen in het gebied niet verwacht. Het plangebied is ongeschikt voor de volgende soort(groep)en vissen, libellen en overige ongewervelde. Deze soortgroepen worden om die reden niet verder behandeld in deze rapportage.

Tabel 4.2 Soorten in de omgeving van het plangebied

Soortgroep	Potentieel aanwezige soorten in omgeving
Vaatplanten	Ja: stijve wolfsmelk
Grondgebonden zoogdieren	Ja: boomarter, das, eekhoorn, steenarter
Vleermuizen	Ja: baardvleermuis, franjestaart, gewone dwergvleermuis, gewone grootovleermuis, kleine dwergvleermuis, laatvlieger, meervleermuis, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis, watervleermuis
Vogels	Ja: algemene broedvogels
Vogels jaarrond beschermd	Ja: boomvalk, buizerd, ransuil, roek, sperwer, steenuil
Amfibieën en reptielen	Ja: kamsalamander, poelkikker, rugstreeppad, ringslang
Vissen	Nee
Vlinders	Ja: kleine ijsvogelvlinder
Libellen	Nee
Overige ongewervelden	Nee

4.5 Veldbezoek

Tijdens het veldbezoek is de geschiktheid van het plangebied als leefgebied voor beschermde soorten beoordeeld aan de hand van actuele terreincondities. Het veldbezoek is een vertaling van de resultaten uit het literatuuronderzoek naar de praktijk. Het bezoek is uitgevoerd door een ervaren ecoloog. Als aanvulling op het bezoek van 25 januari 2018 is een veldbezoek uitgevoerd op 26 september. Dit is gedaan om te voldoen aan de richtlijnen van de Gemeente Deventer (zie Gemeente Deventer, 2017) en om een nog beter beeld te krijgen van de geschiktheid van het leefgebied. Het aanvullende veldbezoek op 26 september heeft niet tot andere inzichten geleid dan het veldbezoek op 25 januari. Er is geen verschil in de geschiktheid van het plangebied als leefgebied voor beschermde soorten tussen beide bezoeken. De resultaten van de beide veldbezoeken zijn, samen met de resultaten van het literatuuronderzoek, verwerkt in paragraaf 4.6.

4.6 Effecten

4.6.1 Flora

Tijdens het veldbezoek van 25 januari 2018 zijn geen waarnemingen gedaan van beschermde soorten. Veel beschermde soorten zijn in dit jaargetijde ook vegetatief niet herkenbaar. Om die rede is een aanvullend bezoek uitgevoerd op 26 september 2018. Tijdens dit bezoek zijn geen groeiplaatsen van beschermde planten vastgesteld. Stijve wolfsmelk groeit op licht beschaduwde, grazige standplaatsen op kalkrijke rivierafzettingen. Bij het oriënterende veldbezoek zijn ook geen geschikte groeiplaatsen aangetroffen. De ondergrond bestaat uit droog zandig materiaal en puin dat tijdens de sloop van de woningen is ontstaan of van elders is aangevoerd. Door het ontbreken van de juiste standplaatscondities wordt het terrein als ongeschikt voor stijve wolfsmelk beoordeeld.

Negatieve effecten op beschermde flora als gevolg van de beoogde ontwikkeling zijn daarom uitgesloten.

4.6.2 Grondgebonden zoogdieren

Tijdens het veldbezoek zijn geen waarnemingen gedaan van beschermde soorten. Door de ligging binnen de bebouwde kom, geïsoleerdheid ten opzichte van geschikt leefgebied van boommarter en das, is het voorkomen van deze twee soorten op voorhand uit te sluiten.

In de bomen op het terrein zijn geen nesten van eekhoorn aanwezig. Nesten zijn in de winterperiode makkelijk op te sporen. Omdat geen nesten zijn aangetroffen is uitgesloten dat er vaste rust en verblijfplaatsen van eekhoorn in het terrein aanwezig zijn. De dichtstbijzijnde eekhoornpopulatie bevindt zich ten oosten van het projectgebied in het Nieuwe Plantsoen (NDFF). In de directe omgeving van het plangebied zijn uit de afgelopen 10 jaar geen waarnemingen bekend. De bebouwing tussen het plantsoen en het plangebied vormt een onneembare barrière voor de eekhoorn.

Uit de directe omgeving van het plangebied zijn meerdere waarnemingen van steenmarter bekend. Tijdens het veldbezoek zijn echter geen sporen of uitwerpselen van steenmarter in het gebied vastgesteld. Op het terrein is geen bebouwing aanwezig. Ook ontbreken holen, boomholtes, dicht struikgewas en steenstapels die eventueel als vervanging voor verblijfplaatsen in gebouwen gebruikt kunnen worden. Het gebied ligt midden in een woonwijk, grenst aan een drukke verkeersweg en wordt door bewoners uit de buurt gebruikt als recreatieterrein. Dit zorgt voor veel verstoring door wandelaars en honden binnen het plangebied. Het gebied wordt door de afwezigheid van gebruikssporen, de aanwezigheid van verstoring vanuit de omgeving en het ontbreken van schuilmogelijkheden als ongeschikt voor verblijfplaatsen van steenmarter beoordeeld.

Het foerageergebied van steenmarter varieert van enkele tientallen tot honderden hectares, afhankelijk van het voedselaanbod. Het terrein maakt incidenteel onderdeel uit van het foerageergebied van steenmarter, omdat er weinig schuilmogelijkheden voor prooidieren van

steenmarter in het terrein aanwezig zijn. Gebieden in de omgeving kennen een hogere potentie als foerageergebied, Het terrein is niet in gebruik als essentieel foerageergebied van de steenmarter.

Negatieve effecten op de grondgebonden zoogdieren das, boommarter, eekhoorn en steenmarter als gevolg van de beoogde ontwikkeling zijn uitgesloten.

4.6.3 Vleermuizen

Algemeen

Hoewel vleermuizen zoogdieren zijn, worden deze vanwege hun afwijkende eigenschappen als afzonderlijke groep behandeld. Er zijn drie typen leefgebied van vleermuizen te onderscheiden: verblijfplaatsen, foerageergebied en vliegroutes. Verblijfplaatsen bevinden zich, afhankelijk van de soort, in woningen of in bomen. Foerageergebieden zijn groen- of waterstructuren zoals struweel, bomenrijen en watergangen. Vliegroutes worden gevormd door lijnvormige elementen, zoals bomenrijen, randen van bebouwing en watergangen.

Uit literatuuronderzoek blijkt dat de soorten baardvleermuis, franjestaart, gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, kleine dwergvleermuis, laatvlieger, ruige dwergvleermuis, meervleermuis, rosse vleermuis en watervleermuis potentieel in de omgeving aanwezig zijn.

Bij het oriënterende veldbezoek zijn geen geschikte verblijfplaatsen van deze soortgroep aangetroffen. Op het terrein staan geen gebouwen, waardoor de aanwezigheid van gebouwbewonende soorten (baardvleermuis, meervleermuis, gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, kleine dwergvleermuis, laatvlieger) wordt uitgesloten. De dikste bomen in de het gebied hebben een diameter tussen 30 en 40 cm, maar deze hebben geen holtes of loshangende schorsplaten die geschikt zouden kunnen zijn als verblijfplaats voor boombewonende vleermuizen (franjestaart, watervleermuis, rosse vleermuis, gewone grootoorvleermuis, ruige dwergvleermuis).

Aantasting van verblijfplaatsen van vleermuizen is hiermee uitgesloten.

Vliegroutes

Langs de Rubensstraat zijn aan de oost- en zuidzijde van het terrein bomenrijen aanwezig. Mogelijk hebben deze bomen een geleidende functie voor vleermuizen uit de omgeving. Hoewel deze bomen niet in de inrichting worden betrokken omdat ze zich niet in het plangebied bevinden, heeft het voornemen mogelijk wel uitstralingseffecten naar buiten het plangebied. Ook deze uitstralingseffecten moeten in de planvorming rekening gehouden worden. Hierbij valt bijvoorbeeld te denken aan verlichting die mogelijk tijdens de bouw gebruikt wordt, of verlichting die tijdens de inrichting van het terrein wordt aangebracht.

Het gaat hier om de soorten gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger en watervleermuis. Mogelijk is het gebied ook in gebruik als vliegroute voor kleine dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis. Hoewel de omgeving in mindere mate geschikt is als foerageergebied, zijn

er in de omgeving wel potenties voor (paar)verblijfplaatsen van deze soorten (bebouwing en de bomen in het park ten noorden van het gebied). De plassen in de uiterwaarden van de IJssel zijn geschikt als foerageergebied voor watervleermuis. Omdat van deze soort soms verblijfplaatsen in woningen worden aangetroffen is een vliegroute hier niet op voorhand uit te sluiten. De gewone grootoorvleermuis wordt hier in de afweging meegenomen omdat deze soort potentieel verblijfplaatsen heeft in het park aan de noordzijde. Deze soort is erg gevoelig voor verstoring door licht.

Tijdens de inrichting van het terrein en de uitvoering van de werkzaamheden worden maatregelen genomen om versturende effecten op de vliegroute te voorkomen. Denk hierbij aan het toepassen van speciale armaturen om belichting van de vliegroute tegen te gaan. Door deze aanpassingen wordt de vliegroutefunctie gehandhaafd en treden geen negatieve effecten. Nader onderzoek naar vleermuizen is dan ook niet nodig.

Vliegroutes van baardvleermuis, franjestraat en rosse vleermuis worden op deze locatie niet verwacht, omdat de gebieden in de omgeving niet voldoen aan de eisen van het foerageergebied van deze dieren (zie hieronder) of omdat de soorten grote afstanden afleggen en in mindere maten gebonden zijn aan het gebruik van vliegroutes (rosse vleermuis). Vliegroutes van deze soorten zijn hiermee uitgesloten. De IJssel is mogelijk in gebruik als vliegroute van meervleermuis. De werkzaamheden hebben echter geen invloed op de rivier (zie hoofdstuk 3).

Aantasting van essentieel vliegroute van vleermuizen is met aanpassing van de werkwijze en inrichting uitgesloten. Mocht de aanpassing van werkwijze of inrichting niet mogelijk zijn, dan moet nader onderzoek aantonen of de bomen langs de Rubensstraat een geleidende functie voor deze vleermuissoorten vervullen.

Foerageergebied

Het plangebied is grotendeels ongeschikt als foerageergebied, omdat het open gedeelte van het plangebied geen insectenrijke omstandigheden biedt en er geen dekking is. Alleen de bomen aan de zuid- en oostzijde zijn geschikt als foerageergebied. Deze lindenbomen trekken tijdens de bloeiperiode veel insecten aan. Hierdoor kent het gebied een hoge geschiktheid als foerageergebied voor vleermuizen. Gewone dwergvleermuis en laatvlieger foerageren in open ruimtes in stedelijk gebied en dichte bebouwing. Deze soorten hebben bovendien (vrijwel zeker) verblijfplaatsen in de omgeving van het plangebied. Voor kleine dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis is het gebied door de ligging in de bebouwde kom in mindere mate geschikt als foerageergebied, maar de soorten zijn door de potentiële aanwezigheid van verblijfplaatsen in de omgeving niet uit te sluiten. Ook gewone grootoorvleermuis, een soort die zich gespecialiseerd heeft op het jagen in boomkronen, is de rand van het gebied geschikt als foerageergebied. Gebieden in de omgeving zijn echter op een zelfde manier ingericht. Aan de oostzijde van het gebied is, ten oosten van de Rubensstraat, een klein park aanwezig. Dit parkje kent een vergelijkbare geschiktheid als foerageergebied voor bovengenoemde soorten als het plangebied. Het is hiermee uitgesloten dat het projectgebied een essentiële foerageerfunctie vervult voor gewone dwergvleermuis, laatvlieger, ruige dwergvleermuis, kleine dwergvleermuis en gewone grootoorvleermuis.

Door de afwezigheid van opgaand bos, grote open gebieden en kleinschalig landschap, is het gebied ongeschikt als foerageergebied voor baardvleermuis, franjestraat, watervleermuis, meervleermuis en rosse vleermuis.

Aantasting van essentieel foerageergebied van vleermuizen is hiermee uitgesloten.

Conclusie

Hoewel het voornemen alleen betrekking heeft op de ontwikkelingen binnen het plangebied, moet voor de beoordeling ook rekening gehouden worden met de uitstralingseffecten van ontwikkelingen buiten het plangebied. Door tijdens de bouw- en ontwerpfase rekening te houden met een eventuele vliegroudefunctie van de bomen de oostzijde en zuidzijde van het gebied kan voorkomen worden dat de functionaliteit van de vliegroute wordt aangetast. Dit kan gedaan worden door armaturen van verlichting naar beneden af te stellen en aangepaste kleurstelling te gebruiken.

Als het niet mogelijk is in de bouw- en ontwerpfase rekening te houden met een eventuele vliegroudefunctie zijn de volgende negatieve effecten niet uitgesloten bij de uitvoering van de werkzaamheden:

Het aantasten van essentiële vliegroutes (artikel 3.5 lid 4). Tijdens de toetsing is uitgegaan van een 'worst case scenario' waarin geen aanpassing mogelijk is en de vliegroute wordt verstoord. In dat geval is de beoogde ontwikkeling mogelijk ontheffingsplichtig.

4.6.4 Broedvogels

Vogels met jaarrond beschermde nesten

De nesten van deze soorten zijn het hele jaar beschermd, evenals de functionele leefomgeving rondom het nest.

Tijdens het veldbezoek zijn geen waarnemingen gedaan van beschermde soorten. Bij het oriënterende veldbezoek zijn geen nesten en rustplaatsen van boomvalk, buizerd, ransuil, roek, sperwer en steenuil aangetroffen, omdat er onvoldoende dekking in het gebied aanwezig is, er veel verstoring in de omgeving aanwezig (honden, verkeer, wandelaars) is en geschikte nestplaatsen (hoge bomen, opgaand bos, kleinschalig cultuurlandschap) in het gebied ontbreken. Negatieve effecten op deze soortgroep als gevolg van de beoogde ontwikkeling zijn er daarom niet.

Tijdens het broedseizoen beschermde vogels

De nesten van deze soorten zijn beschermd als ze als broedlocatie in gebruik zijn. De bomen in het plangebied zijn geschikt als broedlocatie voor verschillende algemene vogels zoals merel en houtduif. De volgende negatieve effecten zijn niet uitgesloten, wanneer de werkzaamheden in of rond het broedseizoen worden uitgevoerd: het opzettelijk vernielen of beschadigen van nesten,

rustplaatsen en eieren van vogels, of het wegnemen van nesten (artikel 3.1 lid 2) en het opzettelijk storen van vogels (artikel 3.1 lid 4).

Vogels kunnen gedurende het gehele jaar tot broeden komen. Het is daarom zaak om hier voorafgaand aan het werk rekening mee te houden. De kans op een broedgeval is het grootst in de periode maart t/m juli (dit wordt wel gezien als het reguliere broedseizoen). Een (periodieke) controle op nesten van broedvogels is voorafgaand aan de werkzaamheden noodzakelijk om overtreding van de wet te voorkomen. Indien een broedgeval aanwezig is, dient een verstoringsvrije zone te worden aangehouden, waarbinnen gedurende de periode van broeden niet wordt gewerkt. De breedte van deze zone dient door een ter zake kundige te worden bepaald.

4.6.5 Amfibieën, reptielen

Tijdens het veldbezoek zijn geen waarnemingen gedaan van kamsalamander, poelkikker, rugstreeppad en ringslang. Bij het oriënterende veldbezoek zijn geen geschikte verblijfplaatsen van bovengenoemde soorten aangetroffen. Landhabitat voor amfibieën ontbreekt omdat er geen schuilmogelijkheden in de omgeving aanwezig zijn. Er zijn geen wateren of watergangen in de omgeving aanwezig. Hiermee is het plangebied ongeschikt als voortplantingsplaats voor kamsalamander, poelkikker en rugstreeppad. Door de ligging van het gebied binnen de bebouwde kom en de aan een drukke verkeersweg (barrière) kunnen ringslang, kamsalamander, poelkikker en rugstreeppad het terrein niet bereiken. Bovendien zijn uit de directe omgeving geen waarnemingen van bovengenoemde soorten bekend. Het voorkomen van ringslang, kamsalamander, poelkikker en rugstreeppad in en nabij het plangebied is daarom uitgesloten.

Negatieve effecten op deze soortgroepen als gevolg van de beoogde ontwikkeling zijn er daarom niet.

4.6.6 Dagvlinders

Tijdens het veldbezoek zijn geen waarnemingen gedaan van beschermde soorten. De kleine ijsvogelvlinder is gebonden aan open vochtige loofbossen met kamperfoelie. Bij het oriënterende veldbezoek is geen geschikt habitat in de ruime omgeving aangetroffen. In het projectgebied is geen geschikt leefgebied van de soort aanwezig.

Negatieve effecten op kleine ijsvogelvlinder als gevolg van de beoogde ontwikkeling zijn daarom uitgesloten.

4.6.7 Zorgplicht

Ten aanzien van de zorgplicht zijn de volgende maatregelen van toepassing.

- Een controle op aanwezigheid van nesten van algemene broedvogels vóór de kap van de bomen. Controle wordt uitgevoerd door personen met aantoonbare kennis van broedvogels (bijvoorbeeld stadsecoloog, lid vogelwerkgroep)

5 Conclusies en aanbevelingen

In opdracht van Stichting Eigen Bouw heeft Tauw onderzoek gedaan naar de consequenties van de Wet natuurbescherming voor de bouw van drie appartementencomplexen tussen de Nicolaas Maesstraat en de Rubensstraat in Deventer. De ontwikkeling kan alleen doorgaan als deze niet in strijd is met de bepalingen als opgenomen in de Wnb, of als de benodigde vergunningen en/of ontheffingen worden verleend.

Welke onderdelen van de Wet natuurbescherming (hierna te noemen Wnb) zijn van belang?

Het plangebied bevindt zich op geringe afstand van Natura 2000-gebied Rijntakken deelgebied Uiterwaarden IJssel. Het plangebied ligt binnen de bebouwde kom van Deventer en maakt geen deel uit van het NNN. Aparte toetsing aan het NNN beschermingsregiem is hiermee niet nodig. Ook zijn in het gebied geen beschermde houtopstanden aanwezig.

Het plangebied maakt onderdeel uit van het leefgebied van enkele in het wild levende dieren die onder de Wnb beschermd zijn. Concreet gaat het om algemene broedvogels, gewone dwergvleermuis, kleine dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger en watervleermuis.

In hoeverre is de beoogde ontwikkeling (mogelijk) strijdig met de Wnb?

De ontwikkeling is mogelijk strijdig met de Wnb omdat:

De werkzaamheden mogelijk invloed hebben op het essentieel leefgebied van gewone dwergvleermuis, kleine dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger en watervleermuis (vliegroute).

Op basis van de voortoets zijn negatieve effecten van licht, geluid, trillingen en optische en mechanische effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebied Rijntakken deelgebied Uiterwaarden IJssel uitgesloten. Een verandering van het bestemmingsplan is niet strijdig met de instandhoudingsdoelstellingen van het aangrenzende Natura 2000-gebied. De toename van stikstofdepositie is nader uitgewerkt in de notitie ten aanzien van stikstof.

Zijn maatregelen en/of een ontheffing nodig?

Door een aangepaste werkwijze te hanteren en in de inrichting rekening te houden met de routefunctie van de bomenrijen aan de Rubensstraat wordt verstoring van vleermuizen tegengegaan. Voorbeelden van aanpassing van de werkwijze zijn het gebruik van speciale armaturen en het uitvoeren van de werkzaamheden tussen zonsopgang en zonsondergang. Deze aangepaste werkwijze moet verder uitgewerkt worden in een ecologisch werkprotocol. Onderdeel van een aangepaste inrichting zijn een aangepast verlichtingsplan, aanleg van meer groen waarmee vliegroutefunctie versterkt wordt. Deze maatregelen kunnen concreet gemaakt worden door een ecoloog te betrekken bij de uitwerking van het ontwerp.

Als het niet mogelijk is om te werken volgens een ecologisch werkprotocol en in de inrichting van het terrein rekening te houden met de routefunctie, is soortgericht onderzoek naar gewone dwergvleermuis, kleine dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger en watervleermuis nodig om uit te sluiten dat de bomen aan de Rubenslaan onderdeel uitmaken van het essentieel leefgebied van deze soorten. Als uit het onderzoek blijkt dat deze bomen wel onderdeel uitmaken van het essentieel leefgebied zijn maatregelen en/of een ontheffing nodig.

Een passende beoordeling van de verstorende werking van licht, geluid, trillingen en optische en mechanische effecten tijdens van de ontwikkelingen op het Natura 2000-gebied is niet nodig.

Wat betekent dit voor de verdere planvorming en uitvoering?

Om effecten op essentieel leefgebied van vleermuizen op voorhand uit te sluiten moeten de werkzaamheden worden uitgevoerd volgens een ecologisch werkprotocol en moet de inrichting van het terrein worden aangepast aan een eventueel aanwezige routefunctie.

Als dit niet mogelijk blijkt, is soortgericht onderzoek nodig naar de aanwezigheid van essentieel leefgebied van gewone dwergvleermuis, kleine dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger en watervleermuis. Dit onderzoek moet uitgevoerd worden volgens het Vleermuisprotocol en de eisen uit de soort specifieke kennisdocumenten. Het onderzoek bestaat uit: twee veldbezoeken tussen 15 apr en 15 aug van elk twee uur, waarvan één keer in de kraamperiode (15 mei tot en met 15 jul) en eventueel één keer in de ochtend.

In tabel 5.1 is een samenvatting opgenomen van de toetsing aan de soortenbescherming.

Tabel 5.1 Conclusies toetsing soorten- en gebiedsbescherming

Soortenbescherming	Effecten	Vervolgstappen
Flora	Geen overtreding artikel 3.5 of 3.10	Niet van toepassing
Grondgebonden zoogdieren	Geen overtreding artikel 3.5 of 3.10	Niet van toepassing
Vleermuizen	Mogelijk overtreding artikel 3.5	Randvoorwaarden opstellen voor behoud van vleermuisfuncties of vervolgonderzoek
Vogels	Mogelijk overtreding artikel 3.1	Werken buiten broedseizoen
Vogels jaarrond beschermd	Geen overtreding artikel 3.1 of 3.5	Niet van toepassing
Amfibieën en reptielen	Geen overtreding artikel 3.5 of 3.10	Niet van toepassing
Vissen	Geen overtreding artikel 3.5 of 3.10	Niet van toepassing
Vlinders, libellen en overige ongewervelden	Geen overtreding artikel 3.5 of 3.10	Niet van toepassing
Natura 2000-doelen	Effect	Vervolgstappen
Vogelrichtlijnsoort	Geen	Niet van toepassing
Habitatrichtlijnsoort	Geen	Niet van toepassing
Habitatype	Geen	Niet van toepassing
Toetsingsaspect	Effect	Vervolgstappen
Bestaande & potentiële waarden	Geen	Niet van toepassing
Robuustheid en aaneengeslotenheid	Geen	Niet van toepassing
Aanwezigheid en bijzondere soorten	Geen	Niet van toepassing
Verbindingsfunctie	Geen	Niet van toepassing
Behoud oppervlak en samenhang	Geen	Niet van toepassing

6 Literatuur

Provincie Overijssel, 2016. Verordening Wet natuurbescherming. PRB, publicatienr. 7082.

Gemeente Deventer, 2017. Aspecten met betrekking tot het laten doen van een Natuurtoets. Beleidsadvies Ecologie 2011: 14. 9 maart 2010 (hierna telkens geactualiseerd t/m 15 februari 2017)

Bos, F., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay, I. Wynhoff & de Vlinderstichting, 2006. De dagvlinders van Nederland. Verspreiding en bescherming (Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionoidea). Nederlandse Fauna 7. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.

Dijkstra, K.B., Kalkman, V.J., Ketelaar, R., van der Wiede, M.J.T., 2002. De Nederlandse libellen (odonata). Nederlandse fauna 4. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.

Broekhuizen S., K. Spoelstra, J.B.M. Thissen, K.J. Canters, J.C. Buys, 2016. Atlas van de Nederlandse zoogdieren. KNNV Uitgeverij, Utrecht.

Creemers, R.C.M. & J.J.C.W. van Delft, 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland. Nederlandse Fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.

Bos, F., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay, I. Wynhoff & de Vlinderstichting, 2006. De dagvlinders van Nederland. Verspreiding en bescherming (Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionoidea). Nederlandse Fauna 7. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.

Herder J.E., A. van Diepenbeek & R.C.M. Creemers, 2013. Verspreidingsonderzoek reptielen en amfibieën 2013. Rapport 2013-010. Stichting RAVON, Nijmegen.

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, 2014. Soortenstandaarden, Ministerie van Economische Zaken

van Dijk A.J. & Boele A. 2011. Handleiding SOVON Broedvogelonderzoek. SOVON Vogelonderzoek Nederland, Nijmegen.

Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging en Gegevensautoriteit Natuur, Vleermuisprotocol 2013, 27 maart 2013.

Programmadirectie Natura 2000, 2014, Besluit Natura 2000-gebied Rijntakken, Ministerie van Economische Zaken

Ministerie van LNV, 2018,

www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/effectenindicatorappl.aspx?subj=effectenmatrix&tab=1,

geraadpleegd op: 30-01-2018

Geraadpleegde internetwebsites:

www.floron.nl

www.libellennet.nl

www.ravon.nl

www.sovon.nl

www.verspreidingsatlas.nl

www.vleermuis.net

www.vlindernet.nl

www.zoogdiervereniging.nl

Bijlage 1

Overzichtstabel Natura 2000-gebied Rijntakken, deelgebied Uiterwaarden IJssel

		SVI Totaal	Verspreiding	Oppervlakte	Kwaliteit	Toekomst
Habitattypen						
H3150	Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden	M	M	M	M	M
H3260B	Beken en rivieren met waterplanten (grote fonteinkruiden)	M	G	M	M	G
H3270	Slikkige rivieroever	M	G	M	M	G
H6120	Stroomdalgraslanden	Z	Z	M	Z	M
H6430A	Ruigten en zomen (moerasspirea)	G	G	G	G	G
H6430C	Ruigten en zomen (droge bosranden)	M	M	M	M	M
H6510A	Glanshaver- en vossenstaartheilanden (glanshaver)	M	G	M	M	G
H6510B	Glanshaver- en vossenstaartheilanden (grote vossenstaart)	Z	Z	Z	Z	Z
H91E0A	Vochtige alluviale bossen (zachtouthoibossen)	M	M	G	M	G
H91E0B	Vochtige alluviale bossen (essen- iepenbossen)	Z	Z	Z	Z	M
H91F0	Droge hardhoutoibossen	Z	M	Z	Z	M
Soorten						
H1095	Zeeprik	M	M	M	G	G
H1099	Rivierprik	M	G	M	M	G
H1102	Elft	Z	Z	Z	Z	M
H1106	Zalm	Z	M	Z	M	M
H1134	Bittervoorn	M	G	G	G	M
H1145	Grote modderkruiper	M	M	M	M	M
H1149	Kleine modderkruiper	G	G	G	G	G
H1163	Rivierdonderpad	M	M	G	G	G
H1166	Kamsalamander	M	M	M	M	M
H1318	Meervleermuis	M	G	G	M	M
H1337	Bever	M	M	M	G	G
Broedvogels						
A004	Dodaars	G	G	G	G	G
A017	Aalscholver	G	G	G	G	G
A021	Roerdomp	Z	Z	Z	Z	Z
A022	Woudaapje	Z	Z	Z	Z	Z

		SVI	Verspreiding	Oppervlakte	Kwaliteit	Toekomst
		Totaal				
A119	Porseleinhoen	Z	G	Z	M	M
A122	Kwartelkoning	M	G	G	M	M
A153	Watersnip	Z	Z	Z	M	Z
A197	Zwarte Stern	Z	G	Z	M	M
A229	IJsvogel	G	G	G	G	G
A249	Oeverzwaluw	G	G	G	G	G
A272	Blauwborst	G	G	G	G	G
A298	Grote karekiet	Z	Z	Z	Z	Z
Niet broedvogels						
A005	Fuut	M	G	M	M	G
A017	Aalscholver	G	G	G	G	G
A037	Kleine Zwaan	M	G	M	M	M
A038	Wilde Zwaan	M	G	G	G	M
A039	Toendrarietgans	M	G	G	G	M
A041	Kolgans	G	G	G	G	G
A043	Grauwe Gans	G	G	G	G	G
A045	Brandgans	G	G	G	G	G
A048	Bergeend	G	G	G	G	G
A050	Smient	G	G	G	G	G
A051	Krakeend	G	G	G	G	G
A052	Wintertaling	M	G	M	G	G
A053	Wilde eend	G	G	G	G	G
A054	Pijlstaart	M	G	G	G	M
A056	Slobeend	G	G	G	G	G
A059	Tafeleend	Z	G	Z	G	M
A061	Kuifeend	M	G	G	G	M
A068	Nonnetje	M	G	G	M	M
A125	Meerkoet	M	G	M	G	G
A130	Scholekster	Z	G	Z	M	M
A140	Goudplevier	Z	Z	G	M	Z
A142	Kievit	M	G	G	G	M
A151	Kemphaan	M	G	G	G	M
A156	Grutto	Z	M	Z	M	M
A160	Wulp	G	G	G	G	G
A162	Tureluur	M	G	G	G	M